

Kaposvár, 1904.

Hetedik évfolyam 28. szám.

Vasárnap június 19.

KIADÓHIVATAL:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám.

Idő czimzandók az
el fizetési pénzek, hir-
adatok és nyilvancok

Megjelen minden
vasárnap.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . 8 korona
Félévre . . . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes számok 20 f.-ért
az elárúró helyeken kap-
hatók.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám.

Idő czimzandók a lap
szellemi részét illető
minden közlemények.

Megjelen minden
vasárnap.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . 8 korona
Félévre . . . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes számok 20 f.-ért
az elárúró helyeken kap-
hatók.

Bánffy és Apponyi.

Lehel kúrtjével kezében, szólította vasárnap ellenzéki zászló alá Apponyi Albert gróf jászberényi választóit.

Az osztrák helytartónak, Tisza István gróf tehetetlenségének, az osztrák katonai hatalom kapzsisága és erőszakosságának szükségszerű következménye ez.

Orvendetesen terjed országszerte az ellenzéki szellem. A legjobb hazafiak, olyanok mint Apponyi Albert gróf és Bánffy Dezső báró — megunva a hatalomnak émelyítő melegét — odahagyták azt, ellenzéki pártot alakítanak és erősen nemzeti program alapján gyűjtik maguk köré a hazafiakat, azokat, kik férfias elszántsággal képesek a törvényes és alkotmányos fegyverekkel megvívandó harcra, melynek eredménye az *egységes és erős magyar nemzeti állam* kiépítése legyen, — őket követni.

Sohasem tartoztunk a nemes gróf politikai hívei közé — mégis üdvözöljük őt ellenzéki állásfoglalása alkalmából.

A politikai harcmezőn szerzett tapasztalatai s egyéni kiválóságai révén egyaránt alkalmas arra, hogy a küzdő ellenzék sorában ő is ott legyen, hogy

az egész ellenzékkel egyetemben ki-vegye részét abból a nemzeti küzdelemből, melyet a közel jövőben — politikai és gazdasági függetlenségünkért kell megvívunk.

Apponyi ellenzéki zászlóbontásának örvendünk, programjával azonban nem vagyunk kielégítve — sokkal határozottabb politikai állásfoglalást vártunk attól a nagy politikustól a ki azért volt kényszerítve — régi híveinek seregét visszahagyva, a szabadelvűpártból kilépni, mert erős magyar nemzeti politikát akar követni.

Elhatározottsága, ígéretei, a jövőbe vetett erős hite kibékítenek multjával, csak az a kár, hogy programja még mindig a régi nemzeti párt programja, csak külső formájában megváltoztatva. Ez a program Bécsnek sok — nekünk pedig édes kevés!

Elfelejtette Apponyi, hogy mióta megszűnt ellenzéki vezér lenni, sokat változtak a viszonyok. A régi program teljesen elavult; nem elégíti ki senkit! Nem elég most már a nemzeti színű kardbojt, hanem magyar hadsereg kell, magyar vezényleti nyelvvel, magyar tisztekkel, nemzeti zászlóval! Nem elég most már az önálló vámtariflet *elvi* álláspontján állani és félni

az átmenet rázkódtatásaitól, hanem komoly akarattal hozzá kell látnunk gazdasági függetlenségünk tényleges kivívásához. Apponyi nemzetiségi politikája sem elégíti ki bennünket. Mi az összes népiskolák államosítását követeljük és nem hagyhatjuk az iskolákat azon felekezetek kezében, kiknek egyháznagyjai a népoktatási enquéten oly kihívólag viselkedtek a magyar nyelv kötelező oktatásával szemben. Mert akié az iskola, azé az ország!

A mikor tehát bizalommal és lelkesedéssel töltenek el bennünket Apponyinak a nemzeti-párt megalakulása alkalmából elmondott határozott, férfias szavai, aggodalmunknak kell kifejezést adnunk, mert tartunk attól, hogy az országnak a nemzeti eszmének a nemzeti pártnak újbóli megalakítása inkább ártani mint használni fog.

Mert pártjaink vannak elegenden. Nemzeti pártok, kormányt vakon támogatók, szélső ellenzékiek s más egyéb árnyalatu pártok küzdenek egymással az ország rovására. Nem partra, hanem egyedekre volna már szükségünk, sok olyan egyedre, amelyek egy és ugyanazon zászló alá sorakozva, egy és ugyanazon cél eléréséért küzdenének egyöntetűen, közös akarattal, el-

T Á R C Z A.

Katóka ébredése.

— A «Népjog» eredeti tárcaja. —
Irtá: Szalay Fruzina.

Napsugár suhant be az ablakon a csipkefüggönyön át. Beragyogta a kis szobát, megcsillant egy fehér vánkoston, Katóka vánkossra hajtott barna fején és lehunytt szempilláin.

Őszi napsugár volt s künn az ablak előtt őszi virágok nyíltak: fehér tömörszirmu dahliák, sárga szalmavirágok, rózsaszín, lila őszi rózsák. Felfutó hajnalkamadákra hűvös harmat verődött, könnyű köd is lengett, de az ég azért mélyseges kéken mosolygott, az aranyos napsugár s addig-addig csókolgatta Katóka szempilláit, míg azok megrebbentek s felnyílt két nagy barna álmos szem. Katóka kicsit nyújtózott, felsimította haját, szénézett, aztán kiugrott az ágyból. Nem az órára tekintett, de ki a kertbe. A nap még a violáig sem ért, kora van hát, kora harmatos reggel. Ha Jenő itthon volna, künn reggeliznének a kertben a régi szederfa alatt. Jenő cigarettjének kékes füstje, a kávéillat meg a nevetés felszállnának kedves, hűvös reggeli levegőbe s körül a bokrokon vigcinkék ugrálnának. De Jenő nem lehet idehaza! Itt kellett hagynia kertét, szeder-

fát, czipogéket s az ő kicsi Katóját. Oh, hogy az országgyűlés minden őszszel megnyílik, s a képviselőnek fel kell sietni még ha alig egy éve is házasodott is. Szegény, drága kis Jenő most is ott van a füledd, sűrű levegőjű fővárosban, magányos szobájában s a csunya, öreg házmesterné esoszogva viszi be kávéját. Nem ám olyan kávé, melyet Katóka puha keze készít ilatatos mokaival, habos tejszínnel; a kávé gyenge, s a tej, na, az épen ihatatlan. Kedvetlen reggeli után, egész napját elfoglalják az ország fontos dolgai, s midőn haza megy, rideg, komoly szobájába, hol senki nem várja, bizony szívszakadva gondol haza s édes Katókájára, kit távolban még ezerszer jobban szeret. Így írja Jenő minden leveleiben, s Katóka számtalanszor összesokolja minden levelet. Ő csak gyakrabban írhatna! De nem tesz ám neki szemrehányást, hiszen Jenő ugyis olyan édes, boldog gyerek, hogy negy-öt nap ha nem írhat, valóán szenvedélyes megbánási rohamok fogják el s úgy eláraszítja Katókat gyöngédséggel, keressél, mintha nagyon-nagyon, kímoldhatlanul megbántotta volna.

Az ablakra lerajzolódnak a hajnalka széles levelei, könnyű bölöngő virágai, odakünn egy agón tengelheze dalolgat, Katóka kitarja az ablakot; ah milyen édes levegőjű gyönyörű reggel! Tavolból a vonat dübörgése hallszik, közszenszagot hajt erre a reggeli szellő, megy a gyorsvonat Budapest felé. Katóka bohó fejében merész gondolat

kél; néhány óra múlva indul egy másik, csak akarni kell es estefelé meglepheti az ő kis urat. Milyen meglepetés, milyen öröm! S ingerli a dolog újdonsága is, egyedül utazni, egész életében. Pestet alig látta még, milyen kedves lesz Jenővel bejárni; karon fogva mennék majd a zajos utcákon, sok idegen nép között, a szép elegáns Jenő meg a Kató!

De mit is vigyen magával? Valami nagyon csinosat, had legyen Jenő büszke az ő kis feleségére. Pillanat alatt előveszi szürke ruháját, angolos, egyszerű, épen uti ruhának való, talán egy kicsit nagyon egyszerű is, de Katóka ezt nem veszi észre, a tükörből üde, csinos, boldog arcz mosolyog rá vissza, ő bizony ügyet sem vet rá, hogy a síma, disztelen derekban még keskenzebbek lányos vállai s arczához jobban állna habos csipke, mint a kemény férfigallér.

Megjön a délután. Katóka vidáman bucsuzik kerttől, háztól, de mikor kocsjá kigördül vele a kapun, egy kis szivdobogást kap. Mégis fücsa érzés egyes-egyedül neki vágni a nagy világnak! Cseppet sem érez abból a pajkos örömből, melylyel biztos, napfényes szobájában kirepülését elképzelte, csak akkor szűnik izgatottsága, mikor a vonat elindul s ő a kupé ablakából néz ki a gyorsan suhanó vidékre.

Egyhangu táj, száraz kukoriczások, itt-ott sárga akáczfák az ut mellett. A mezők barnák, kezdik már az őszi szántást.

tekintve minden pártkerettől, csak a haza érdekeinek előmozdítását tartva szem előtt. Csakis ez esetben lenne eredményes az ellenzék küzdelme s csakis ebben az egy esetben — egyébként soha — fogja leküzdeni a magyar hazafias szellem a magyar közéletre lidérczként nehezedeő osztrák felfogást, osztrák szellemet.

Van egy párt az országban, a melynek programja, a melynek ismert erélyű vezére sok reményt nyújt ennek a közös czélnek a mielőbbi megvalósítására. Az Uj-Párt ez, a melynek sovíniszta magyar programjával jobban rokonszenvezünk mint Apponyi újra felvett, lényegében mitsem változtatott s eddig is eredménytelenül működő nemzeti-párti elveivel Elhatározása szép, ellenzéki állásfoglalása örvendetes, de nem bizhatunk akaraterejében.

Rajtunk már nem segít más, mint az összes ellenzéki pártok egyesülése.

Bánffy báró akaratereje, párosulva Apponyi nagy idealizmusával és tehetségével, győzelemre segiténé azt a helyes, minden ízében magyar nemzeti programot, melyet az Uj-Párt zászlajára irt s a melynek megvalósításához már annyi igaz hazafi ajánlotta fel támogatását.

Akkor a mikor egy Tisza ül a kormányelnöki széken, akkor a mikor sarkalatos nemzeti jogaink lábba tiportalnak, félre kell tenni, a személyi ellentéteket — s egyesülnünk kell egy erős, egységes ellenzéki pártban, a melyeknek vezére jó politikus de tapasztalt taktikus is legyen, ki eltudja találni a kellő pillanatot s győzelemre tudja vinni azt a lelkes sereget — mely őt bizonyára követni fogja. Ilyennek ismerjük Bánffy Dezső bárót!

Tán még nem lesz késő az egyesülésre, mert hisz Apponyi elvtársai is tudják, hogy az egyesülés erőssé tesz!

(m.)

— **Az igazságügyi tárcza.** A képviselőházban már régóta beszélnek, hogy Plósz Sándor igazságügyminiszter legközelebb megválk tárczájától. Plószt elkedvetlenítették a szabadelvű párt részéről ért támadások, amelyeknek forrása egészen a miniszterelnökig vezethető vissza. De a szabadelvű párt sínesen megbékülve az igazságügyminiszterrel, különösen több előkészítés alatt levő javaslat miatt. Egyrésze a szabadelvű pártnak pedig azért ninesen vele megelégedve, mert folytonosan ígér, de semmit sem ad. Évek óta egyetlen valamirevaló törvényjavaslatát nem tárgyalták. De mindezekről eltekintve most, hogy a Tisza-kormány az ellenzék magatartása következtében valamelyest megerősödött maga a kormányelnök is elérkezettnek látta az időt, hogy ezt a tárczát is inkább alkalmazkodó politikusként ajándékozza. Az új miniszter — hír szerint — Szivák Imre lesz.

H I R E K

— **Az új takarékpénztár.** Ismét egy takarékpénztár — immár a harmadik — alakult meg városunkban. Hát bizony takarékpénztárakból, tekintettel különösen arra, hogy minden járás székhelyén — néhol kettő is — van, nemcsak elég, de határozottan sok, mert a takarékpénztárak mellett számos segélyegylet és szövetkezet is létezik megyénkben, már pedig ennyi pénzintézet működését, melyeknek elvégre is az a czélja, hogy részvényeseirek minél nagyobb osztalékot nyújtson és nyújthasson, nem csak hogy üdvösnök nem tartjuk, sem közgazdasági, sem társadalmi tekintetben, de egyenesen károsnak kell azt deklarálnunk. S főként — mert e szempontból érdekel bennünket leginkább az új takarékpénztár — azért kell annak létesítését rosszalnunk, mert egy oly pénzintézetnek, a Kaposvári Hitelszövetkezetnek akarja életét kioltani — mely a szövetkezeti eszme alapján működve — üdvös közgazdasági tevékenységre lett volna hivatva. Pedig, hogy ez a pénzinté-

zet, mint olyan, csakugyan hézagot pótol, az a rohamos fejlődés igazolja legjobban, melyet 5 éves fennállása alatt fokozatosan évről évre tapasztaltunk. Nem zárkozhatunk el tehát az elől, hogy a legnagyobb sajnálattal kifejezést ne adjunk azon meggyőződésünknek, hogy az 5-ik év letelte után, — melynek zárószámadási szerint a forgalom alighogy a 13,000,000 koronát el nem érte — a Hitelszövetkezet életének kioltását csak a legnagyobb erőszakkal lehetett előidézni. Anélkül, hogy ezuttal kutatónk ki a hibás, konstatáljuk, hogy ez nagy hiba volt. Mert az az egy egész bizonyos, hogy az új takarékpénztár, — amely egyeseknek nyújthat különböző előnyöket, a köznek — mint egészen felesleges — bizonyára hátrányára válik, a Hitelszövetkezetnek pedig, ha ez csakugyan megszűnik, helyét semmi tekintetben sem pótolhatja. Nemesak mi, hanem mások is ily nézetben vannak a hitelszövetkezeti kérdés tárgyában és ezért a feloszlás ellen a törvényszék előtt orvoslást is kerestek, így tehát remélhetjük, hogy az új takarékpénztárosok szándéka nem fog sikerülni. E kérdés különben oly fontos, hogy erre ezután még tüzetesebben fogunk visszatérni.

— A 13-as bizottság felmentve.

A vád alá helyezett 13-as bizottság ügyében tegnap hirdette ki Oláh András budapesti kir. büntető tvszéki bíró az ítéletet. E szerint a 13-as bizottság összes vád alá helyezett tagjait az ellenük emelt vád és következményei alól felmentette.

— **Közeztvám hírlapok után.** Szinte lehetetlennek tartottuk, de a tények meggyőztek bennünket arról, hogy Kaposvár város hírlapok után, a melyek mint vasuti küldemények érkeznek, közeztvámot szed és pedig évenként 240 koronát. Kérdésködtünk a kiviteli és csomagszállítási r. t. nál Budapesten, a honnét azt a választ nyertük, hogy Kaposvár az egyedüli csodabogár az országban, a mely megadóztatja a mindennapi szabad sajtót. Megadóztatja pedig azért, mert a publikum reggel 3 és délben 1 és fél órával korábban jut lapjához mint a mikor póstán történt az összes lapok szállítása. Szóval a városi tanács ellessége a modern gyorsaságnak. Természetes, hogy ennek ismét a közönség iszsza

Távolabb meg kányák kóvályognak és lelecsapnak lomha szárnyütéssel. Mulik az idő, egyforma zaklatással rohan a vonat. Katókanak úgy tetszik, hogy nagyon régen eljött hazulról s igen-igen messze maradtak mögötte a zöld felfutós ház s a vidám kert.

Aa ég is úgy megváltozott, beborult. Csipős szél hajt fakó, nedves felhőket, a köszénfüst lecsapódik s nehezen, szürkén vonul le rétre, erdőaljba. Leereszkednek a felhők, lassan alant usznak s elered a sűrű őszi eső. Kedvtelenül szítálva elébb, utóbb locsog s nagy csepekben verődik a coupé párával befutott ablakához. Alkonyodik, mire a vonat beér a pályaudvarra s Katóka kiszállhat. Kicsit megijed a szokatlan zajtól, tollongástól s pillanatra az elhagyottság, egyedüllét érzése lopózik vidám szívébe. Bátoratlanul, félénken áll, nem tudva mit tegyen a jövő-menő sokaság, lóto-futó hordárok, tolt, czipelt csomagok, bőröndök tömkelegében. Végre félig sodortatva, kijut az utcára. Hosszu sor bérkocsi áll ott s Katóka megkönnyebbülve sóhajt fel, midőn egyik épen elébe hajt. Hirtelen felül, megmondja Jenő lakásának czimét s a kocsi elindul. Csattognak a lovak patkói a vizes kövezeten, villamos kocsik rohannak, meg-rakott szekerek döcögnek, fütty, túlkölés, robogás hallszik s az eső csak esik szakadatlanul. Kávéházakban, boltokban felgyult

már a villam s a gáz, de az utcákat esős, párás alkony fakósága lepi. Katóka sohasem hitte, hogy oly szomorú lehet az ős. A terek fáin alig van egy pár kopott, perzselt levél, a levegő gőzös, hideg és nedves s az utcák tán csak azért oly szélesek, hogy beléjük férjen az ős kietlen komorsága. Katókanak életében először támadnak fel idegei. Valami fojtó aggódás szorítja össze szívé, oknélküli, tárgyaltan, de legyőzhetetlen, mintha e nagy, széles, vizes utca szürkesége elborítaná! Fázik is, össze-össze börzong könnyű köpenykéjében. Ó de jó lesz Jenénél! Kizárják majd ezt a borzongató, átjáró őszi időt. Nyájas lámpafény-nél, libegő kék spirituszláng felett gőzölg, sutorog majd a szamovár s ők együtt theáznak úgy mint a múlt évben otthon, azokon az édes, gyöngéd őszi estéken. A A kocsi végre megáll, Katóka széles lép-csökön siet fel s gyors, ideges kézzel cseng-et a Jenő ajtaján. Ketszer is kell csengenie, míg az ajtó megnyillik. Kiborotvált álmos arczu inas nyitja ki.

— A képviselő ur itthon van? kérdi Katóka halkan.

A nagyságos ur nines honn, de talán később...

Katókanak hirtelen pir fut arczába az inas szemtelen, kíváncsi tekintete alatt; egyszerre, maga sem tudja hogyan, nagyon büszke és parancsoló lesz a hangja:

— Nyissa ki az ajtót, megvárom a nagyságos urat, a felesége vagyok.

Katóka nevetni tudna, olyan meghök-kentté, ijedtté lett az a szemtelen kiborot-vált arcz, az ajtó kitarult s Katóka áthalad egy előszobán, belép a Jenő szobájába. Az inas szolgálatkészen sűrög körülötte. Felgyújtja a villanyt, lesegíti a köpenykét, kérdezősködik a nagyságos asszony pod-gyásza felől, meg, hogy nem parancsol e theát vagy tán tüzet a kandallóba. De a nagyságos asszony nem hagy tüzet gyujtani, a theával is vár még, fáradt, pihenni óhajt. Igazán nagyon fáradt: most hogy végre maga van, érzi mennyire kimerült, utazástól, sok szokatlan zajtól, izgalomtól és az izgatottsága nem akar elmúlni, olyan különös elfogódást érez, fázik e nagy idegen szobában, pedig az éppen nem olyan komoly és rideg minőnek Jenő lefestette. A villamfény tompított színű szőnyegek, puha esésű függönyökre, bolyhos takaróju kerevetekre, bizarr keleti asztalkákra esik. Könnyű finom cigarettaszag leng a levegőben, meg valami ismeretlen parfüm illata, édes és bódító, akár a tubarózsáé.

Jenő csak nem jön. Milyen rossz így várni. Katóka sorra nézegeti az asztalkákon szétszórott szivartárczákat, cigarett-dobozokat, belepillant egy-egy könyvbe, szórakoztattan nyitogatja a lapokat, semmisen érdesli, míg egyszerre csak meglepetve áll

meg a levét. Az adótfizető ujságszállító vállalat ugyanis kérvényt nyújtott be a városhoz, hogy vasuton express küldeményként érkező hírlapokra fivetett köveztvámot törölje el, vagy legrosszabb esetben ha már vaskalapos következetességgel ragaszkodik hozzá — a minimumra szállítsa le. Ez a kérvény a napokban került kerül elintézés alá. Közönségünk érdekében is reméljük, hogy kedvezően fog elintéztetni. Ugy értesülünk ugyanis, hogy a mennyiben a tanács ennek a kérelemnek helyet nem adna, az összes lapokat ismét postán fogják szállítani s a budapesti lapokat csak reggel 9 illetve délután 1 órakor fogjuk kézhez kaphatni. Szóval haladunk minden téren.

— **Dr. Rózsa Ernő** ügyvéd a Gazdasági és Ipari Takarékpénztárnál igazgatósági tagsági állásáról lemondott. Mint halljuk, aligha ez az utolsó lemondás.

— **Allatorvosi kinevezések.** Somogyvármegyének hosszú időn át volt főallatorvosa Trombitás Ignác jelenlegi szombathelyi ezimzetes állategészségügyi felügyelőt valóságos felügyelővé, Balázs Sándor baresi járási m. kir. állatorvost és Varga Sándor igali járási m. kir. állatorvost a IX. rangosztály 3-ik fokozatába, továbbá Fodor Rezső nagyatádi járási m. kir. állatorvost, Ambrus Mór tabi járási m. kir. állatorvost és Gulyás Feraz marcal járási m. kir. állatorvost X. rangosztály 3-ik fokozatába nevezte ki a földmivélsügyi m. kir. miniszter.

— **Tüzoltótanfolyam.** A következő értesítést vettük: A somogyvármegyei tűzoltószövetség jelen év augusztus hó 3—13. napjain Kaposvárotól szaktanfolyamot rendez, melynek hallgatói látogatási bizonyítványt, mégis tiszti képesítést igazoló oklevelet nyerhetnek. A tanfolyam célja a tűzoltás minden ágának rendszeres előadásokon való megismertetése és oktatása. Az orsz. tűzoltószövetség Elnöksége a tanfolyam parancsnokává és előadójává Szabó Gyula orsz. eln. előadót és Dr. Polányi Lajos városi főorvost nevezte ki, vizsgabiztosul pedig Scossa Zoltán orsz. eln. előadót küldte ki. A tanfolyamra való jelentkezések Kaposvárra a vármegyei szövetség ügyvezetőségéhez küldendő legkésőbb július hó 15. napjáig bezárólag. A tanfolyamköltségek, melybe a tankönyv, szerhasználás, oklevél,

meg az egyik asztalnál. Az asztalon egész halom arczkép van. Nevető kaczer asszonyarcok néznek reá, hivalgó szépségűek. Nyitott csipkefodrokból kiváló bársony nyakak, gömbölyű vállak, gödrös karok. Csalfa delejes szemek, mély örvénylő tekintetűek félig lehunyt pillák alatt, szétzilált haju, bolondos bodros fejek, selyemfürttől beárnyalt sima homlokok, pajkos tele ajkák, kivillanó fehér fogakkal, büszke csábos, csókráhvó szájak, egész ragyogó pompája a babonázó, merész, diadalmas asszonyi szépségnek! S az arczképek szélére, sarkára kusza írással, erős betűkkel odavetett nevek, amolyan lágy, kényeztető, csókok közt adott nevek...

Katóka nagyon halvány, tántorog is kissé. A szemközti falról széles tükör veri vissza alakját s bár valami szédület elhomályosítja szemeit, mégis tisztán látja a saját megsápadt, beesett szemü arczocskáját.

Valahol messze, mintha elsüllyedne egy fehér függönyös, fehér kis szoba. Mintha álmoként szétfoszlana egy napsugaras virágoskert s mintha szétfoszlana Katóka szívében egy napsugaras virágos álom!

Az asztalkán még nyitott ajkkal, igéző szemekkel kacagnak az arczképek tündöklő, győzedelmes pazar szépségökben!

mégis bizonyítvány kiállításainak díjai foglaltatnak benn — egyénekenként összesen 5 koronában állapítatnak meg, mely összeg a jelentkezéssel együtt alanti címre küldendő be. A tanfolyam rendezősege, a vármegyei szöv. ügyvezetőség az ez iránt jelentkezők részére napi teljes ellátást 5 koronáért szerez meg. Figyelmeztetjük a tagtársakat, hogy a tárgyalás alá kerülő orsz. tűzrendészeti törvény, ennek életbelépteig a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet rendelkezései alapján létesítendő, esetleg díjazott, tűzfelügyelői állásokra csakis tanfolyamot végzett tűzoltók fognak kineveztetni. Kelt Kaposvárott, 1904. június 1. A szaktanfolyam rendezősege: A somogyvármegyei tűzoltószövetség központi ügyvezetősége: Szabados Imre szöv. ügyvezető alelnök. Gundy János szöv. titkár.

Sárközy Béla alispán e tárgyban rendeletet adott ki valamennyi főszolgabíróknak és az összes községi elöljáróságoknak, a mely rendeletben felhívja figyelmüket a tűzoltótanfolyamra. Rendeletét a következő szavakkal végzi:

Akkor tehát, midőn a Vármegyei Tűzoltószövetség költséget és fáradságot nem kimél, hogy ezen üdvös cél, a tűzoltóügy fejlesztése érdekében minden tőle telhetőt megtegyen s midőn ugyanez ügy érdekében a vármegyei közönsége is áldozatot hoz, kötelességemnek tartom felhívni a főszolgabíró urakat és a községi elöljáróságokat, hogy a saját kerületükben hassanak oda, hogy e tanfolyamra minden községből hallgatók jelentkezzenek.

— **A kaposvári polgári iskolai egyesület** az általa létesített és fenntartott fiupolgári iskola első évfázáró ünnepélye alkalmából f. hó 22-én a Korona szállodában társas vacsorát rendez, melyre az egyesület tisztelt tagjait és pártolóit ezuttal is meghívja. Ugy értesülünk, hogy a banketten városunk kitűnőségei közül is igen sokan részt fognak venni. Többek között Tallián főispán, Sárközy alispán, Szabó Kálmán, Dr. Zimmeri plebános, Németh polgármester, Darnay Béla az Omke elnöke stb. megigérték megjelenésüket. Jelentkezéseket a bankettra elfogadnak a könyvkereskedők.

— **Hivatalos órák a pénzügyigazgatóságnál.** A kaposvári királyi pénzügyigazgatóság tudatja a közönséggel, hogy folyó évi június 20-tól augusztus végéig, köznapokon 7-től déli 1-óráig, vasárnap és ünnepnapokon pedig délelőtt 8-tól 11-óráig tartja hivatalos óráit.

— **Hercegnők gondolata.** Vacarescu Helén, a néhány évvel ezelőtt sokat emlegetett román kisasszony, sokat fordult meg fejedelmi udvarokban s beláthatott oda, ahová közönséges halandó ritkán pillanthat, az udvari élet kulisszái mögé. Egy londoni ujságban most érdekes cikket jelent meg Vacarescu Helén tollából; ebben a cikkben a hercegnők sorsáról, titkos álmairól és bevallott gondolataikról szól. Ebből a cikkből két dolog tűnik ki első sorban: az első az, hogy idegen udvarokba házasodott hercegnőket örökös honvágy keseríti; a második dolog, hogy a hercegnők sohasem kötnék szerelmi házasságot. Vacarescu kisasszony csak három királynéval találkozott, akik boldogok és nem bántódtak a honvágy miatt: Margit özvegy királyné Itáliában aki olasz származású is; továbbá az angol királyné és a svéd királyné, akik annyira beleélték magukat az új hazájukba, mintha ott születtek volna. Ami a szerelmi házasságot illeti, e tekintetben csak egy élettrajz van s ezt a következőképen mondja el Vacarescu kisasszonynak egy hercegnő:

— Földrajzi térképet tesznék elénk. Ha jövődöbéli hazánk kicsiny, akkor megmagyarazzák nekünk, minő hatalmas barátság fűzi a kis országot nagy szomszédai-

hoz. Ha pedig nagy az ország, akkor pontosan tájékoztatnak a lakosok számáról, szokásairól, gazdaságáról. A völegényről szó sincsen... Ugyan mit is tesz az, hogy czinos-e, okos-e vagy éppen az ellenkezője!

Igy sóhajt fel a szép hercegnő, akit egyetlen álma, ahhoz menni feleségül, akit szeret. Ha a szívük szerint köthetnének házasságot a királyi családok gyermekei, a hercegnők bizonyosan egy-egy ifju hadnagyot választanának, a királyfiak pedig gazdag amerikai misseket.

— **Tenyészállatok igazolása.** Somogyvármegye alispánja közhirre teszi, hogy az igali járásban eladásra szánt bikák közül a következők nyertek tenyészigazolványt: Weil Adám szili lakos Huszár nevű piros-tarka simmenthali fajta 1¹/₄ éves 450 kor. értékű, Kelemen József Attalai lakos Havallér nevű piros tarka simmenthali fajta 1¹/₂ éves 650 kor. értékű és Visnyei József pulai lakos Bandi nevű piros-tarka bonyhádi fajta 1¹/₄ éves 600 kor. értékű bikája.

— **A magyar gazda közönség figyelmét** felhívjuk az »óvás« című hirdetésünkre.

— **Nincs többé ugorkaszegzon.** Söt évek óta épen a nyári hónapokban több a szenzáció, mint bármikor. Hát még ha háboru is folyik, mint most az oroszok és japánok közt, mely ha távol is esik tőlünk, teljes érdeklődésünket leköti. Ily időben művelt és újságolvasáshoz szokott ember le nem mondhat még ideiglenesen sem a maga megszokott lapjáról. A folyó év első felének leteltével tehát nem lesz czélszerűtlen felhívni t. olvasóink figyelmét a legelterjedtebb napilapra a »Pesti Hírlap«-ra, mely ugy függetlenségével radikális nemzeti politikájával, mint gazdag tartalmával példátlanul megkedvelte és első helyre küzdötte föl magát lapjaink sorában. Vezérekiró sorában oly kitűnő politikusok is vannak, mint b. Bánffy Dezső és Eötvös Károly s oly kiváló publicisták, mint Vázsonyi Vilmos és Bede Jób tárczaírói közt Tóth Béla, aki a hírneves és szellemes »Esti levelek«-et is írja, továbbá Eötvös Károly, Heltai Jenő, Szomaházi István Murai Károly, Szabóné Nogáll Jánka, Lux Terka stb. A »Pesti Hírlap« kétségtelenül a legnagyobb terjedelemben jelenik meg napról-napra, ugy, hogy a politikai és a szépirodalmi és mulattató közlemények kedvelői egyaránt bő anyagot találnak benne. Emellett állandó előfizetőinek — akik már járatták a lapot — karácsonyi ajándékot is küld a »Pesti Hírlap Naptár«-ra. Ez a díszes kiállítás naptár, mint velünk közlik, ezuttal a »Magyar női szépség« csarnokával fogja meglepni olvasóit s a rendkívül érdekes csarnok folytatást és kiegészítést nyer a következő évfolyamokban. Kéri is a szerkesztőség az ország minden vidékéről és minden osztályából a feltűnően hölgyek — asszonyok és leányok — arczképeinek beküldését, hogy azokat hű reprodukcióban bevehesse a »Szépség csarnok«-ba. Még egy más kedvezményt is nyújt a »Pesti Hírlap« előfizetőinek előfizetőinek. Ez a Szabóné-Nogáll Jánka által kitűnően szerkesztett »Divat Szalon« című kéthetenként megjelenő díszes és praktikus divatlap, melyet a »Pesti Hírlap« előfizetői féláron (félévre 4 negyedévre 2 koronáért) rendelhetnek meg. Maga a »Pesti Hírlap« félévre 14, negyedévre 7 korona, de megrendelhető egy óra is 2 kor. 40 filléren. Kívánságra mutatványszámot is küld a kiadóhivatal: Budapest, V. Váci-kérvut 78. sz.

KÖZGAZDASÁG

Termés-kilátások.

Az 1904. évi termés-kilátások úgy szólván a tél kezdete óta többé-kevésbbé kedvezőtlenek voltak. A tél lefolyása abnormis volt, többnyire enyhe, száraz időjárás

uralkodott kevés csapadékkal. Ennek következtében a tavasz a termőterületeket jóformán kiszáradva találta és bő esőzések lettek volna szükségesek, hogy a hóvíz hiánya pótolassék. Ehelyett azonban április elején száraz, abnormis meleg időjárás köszöntött be, mely május havában is tartott. Eső csak a dunántúli részeken és a Felvidéken volt, az Alföld az év e két hónapjában esőt alig látott. Ily körülmények közt egyre aggasztóbb hírek érkeztek a vetések állásáról, melyek a gabonatözsden is jelentékeny áremelkedéseket idéztek elő, annak dacára, hogy az úgynevezett »fagyos szentek« kevés évben viselték magukat olyan jól, mint az idén.

A szokottnál is nagyobb érdeklődéssel várta az ország a földmivelési miniszter jelentését a vetések állásáról, amely június hó 4-én jelent meg. E jelentés a június 1-ig beérkezett értesítések alapján lett megszerkesztve; azóta az ország egyes részeiben kiadó esőzések voltak, melyek némi javulást eredményeztek ugyan, mindazonáltal a várható eredmények már nem sokat változhatnak.

A földmivelési miniszter jelentésének végeredménye az, hogy 1904-ben országos átlagban csak gyenge középtermésre számíthatunk, feltéve, hogy az időjárás további kalamitásai és a rozsda terjedése e remységünk teljesülését meg nem hiúsítják.

E jelentés adatai szerint az idei gabonatermést három baj fenyegette. Ezek közül legfőbb kárt az asztály okozott. Különösen Bács, Temes, Torontál, és Krassó-Szörény vármegyék nélkülöztek mástól hónapon át a kiadó csapadékot, de az ország más részeiben is aránylag kevés eső járt, csupán a dunántúli megyék kaptak elégséges esőt. A másik bajt a jégesők okozták, amelynek Baranya, Somogy, Zala, Veszprém, Sopron és Maros-Torda vármegyékben okoztak kisebb nagyobb károkat, míg a felvidéken és egyes erdélyi megyékben fagykarak voltak. A rozsda, melyet a száraz időjárás hamar kifejlesztett, aggályosabb jelenségeként tűnt fel, mint az előző években, főleg azért, mert a szárról hamar elterjedt a kalászkóra. A rozsda pusztításairól Bars, Esztergom, Hont, Nógrád, Nyitra, Pozsony, Trencsén, Baranya, Fejér, Győr, Komárom, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, Pest, Bács-Bodrog, Jász-Nagykun-Szolnok, Heves, Abauj-Torna, Gömör, Sáros, Ung, Zemplén, Békés Bihar, Szabolcs, Szatmár, Szilággy Arad, Csanád, Temes, Torontál, Krassó-Szörény, Alsó-Fehér, és Hunyad vármegyékben, tehát az ország majdnem minden vidékéről érkeztek be többé-kevésbé aggasztó hírek.

Ezek a kalamitások azok, a melyek a várható termés mennyiségét a tavalyi termés mennyiségéhez képest jelentékenyen leszállították és pedig a jelentés szerint búzánál 24, rozsnál 10, árpanál 23 $\frac{1}{2}$ és zabnál 26 százalékkal. Megjegyzendő ugyanis, hogy a miniszteri jelentés, az eddigi szokásoktól eltérőleg, nem tesz közé számot a tavalyi termésbebecslést, csupán a tavalyi tényleges termés és az idei várható termés közti különbséget tünteti ki százalékokban. A különbségetnek ily módon való kimutatása alapján nem nehéz az idei várható termés mennyiségét kiszámítani és csodáljuk és nem is helyeseljük, hogy ezt a kiszámítást a földmivelési minisztérium illető osztálya a közönségre bizta. A kiszámítás eredménye szerint az idei várható termés az előző évihez a következőképp viszonylik:

Gabona	Tavalyi eredmény	Idei becslés	Hiány	m é t e r m á z s a
őszi buza	43.028,673	32.701,791	10.326,882	
őszi rozs	11.827,043	10.644,336	1.182,704	
tavaszi árpa	13.085,107	10.010,106	3.075,002	
zab	12.676,469	9.380,587	3.295,882	

A különbséget tehát eléggé jelentékeny amennyiben a gabonaneműek ez évi hozama mintegy 18 millió métermázsával lesz kisebb a tavalyi tényleges termésnél. Pótolni fogják-e a hiányt a magasabb gabonárak, az még ma nagyon bizonytalan, mert igaz, hogy a vetések állásáról érkezett kedvezőtlen hírek a gabona árát a belföldi piacokon felszöktették, de az aratás utáni árak alakulására éppen nem irányadó. Ha, amint azt a legtöbb termelő állam reméli, a világ ez évi gabonatermése ismét megfelel a középtermés igényeinek, a világpiac árfalakulására a mi aratásunk gyengébb volta nem lesz semmi befolyással.

KRITIKA.

„A holnap férfiai.“

Egy fiatal, komoly készülségű, eddig még ismeretlen magyar bölcselet, *Dr. Harkányi Ede*, »A holnap férfiai.«*) ezimel tanulmányos, hasznos, nemes eszlezu könyvet írt. Ez a pár elismerő szó valóban sovány kifizetése az írónak, aki úgy jelentkezik a magyar irodalomban, mint a fiatal magyar generációnak egyik reményekre jogosító új típusa. Az érdeklődést ennél fogva ebből a szempontból is megérdemli. Néhány vonással ennek az érdekes új típusnak az arcképvázlatát is megcsinálhatjuk. Komoly, tanult, európai látókörű munkászerető, jellemes, előítéletektől ment emberből álló kis csoport ez, kik mint fecske a magyar kultúrát jövőjének, két-három perczent erejéig már képviselve vannak az ország tanuló ifjúságának átlagában. Az életet komolyan veszik, a körülöttük folyó jelenségeket éles szemmel figyelik és tanulságokat irodolnak levonni belőle azok, kik még a tegnapi levegőjében élnek. Am lényeges itt annak a meghatározása, hogy kik a tegnapi emberei és miért azok?

A feleletet erre megadják a mai magyar társadalom és a közoktatásügy viszonyai. A tegnapi, vagy mondjuk a ma embere a társadalomban a hajótörött jelképe. Bizonyos életkorban kibocsátják pezsétes oklevelekkel az életbe s a társadalom ekkor így szól hozzája: Iparkodjál lehetőleg a legjobb feltételek között élni, mert az életnek csak egy eszle van; jól élni. Az embert már az ösztöne is az élet élvezésére utalja, ámde mikor egy ilyen pezsétes, diplomás, kiképzett ember az életbe lép, mit lát maga körül? Azt, hogy nálunk, csak bizonyos feltételek között iparkodnak az emberek élni s a lehető legkönnyebb munkával óhajtanák a legnagyobb javakat élvezni. Azután mindenki csak tanár, jogász, orvos akar lenni, mert ezek szép pályák. Csakhogy ezek a szép pályák már annyira túl vannak zsufolva, az orvosi kivételével, hogy a ki proteció útján nem biztosítható magának, miként Bellányi mondja, egy helyet az igavonók által vontatott kocsiban, ennek más módja nincs minthogy be iljon ő is a szomjazó és éhező igavonók közé és szidja a mai átkos társadalmat. Vajjon oka-e ő ennek? Nem! — mondja erre a könyv szerzője.

Lássuk hát miért nem?

A bölcseletől a koporsóig mind azt kiabálják a fejünkbe, hogy iparkodjunk kiválóak, gazdagok, ügyesek, erősek lenni, mert minden egyéb mellékes, csak a jólélés a fődolog. Helyes, ezt már hallottuk. De miként lehetséges ezt elérni?

Az iskolában és az egyetemeken erre a következőleg válaszolnak. A középiskolákban kitanítják hetvenhétféle tárgyra az ifjúságot, s a hetvenhet tárgyat egyaránt fontosnak, elke-

*) »A holnap férfiai.« Tanulmány az alkalmazott lélektan köréből. Előszóval ellátta Alexander Bernáth dr. Budapest, 1904. Politzer Zsigmond kiadása. Ára 4 korona.

rülhetetlennek tüntetik fel az általános műveltség szempontjából. Annyit tehát megtudunk, hogy mindnyájuknak, kik az iskolába járunk, általánosan művelteknek kell lennünk. Hogy miért azt senki sem mondja meg, de mikor már a hetvenhétedik könyvet megtanultuk, jól feltünk belőle és bebizonyítottuk általános műveltségünket, akkor kijelentik, hogy elmehe-tünk, mert érettek vagyunk. Sőt még tanácsot is adnak távozásunk idején, hogy egyikük mint gyáros, másik mint kiváló katona, harmadik mint nagykereskedő, tanár, doktor, jogász, szerezzünk hírnevet az iskolának és az élet tengerén vigyázva járjunk. Most már tudjuk, hogy az élet tenger és a vigyázni kell a tengeren, továbbá hogy kitűnő gyárosok lehetünk, de hogy miként, ezt ismét elfelejtették megmondani. Tudvalevő, hogy bennünket egy szóval sem tanítottak sem a gyárosságra, sem a tengeren való járásra, mert a latin, görög, német nyelvek, a magas bölcselet, a nélkülözhetetlen növénytan, az örökérvényű matematika, fizika, és tutti-quantum, minden időnkét lefoglalták.

Most tehát, mint általánosan műveltek és érettek az egyetemre kerülünk, ahol nem törődik többé senki velünk. Ki-ki tanul, amennyit akar; jön előadásra, hogy a kedve tartja, hiszen műveltek vagyunk már. Igaz ugyan, hogy a tanári, orvosi, jogi pályákon, ha véletlenül betévedünk, mindig azt halljuk, hogy nem tudunk semmit, de a tényen ez azonban mit sem változtat. Szabad polgárok vagyunk, járhatunk kávéházba, hordhatunk sétapálcát, a tanár meguraz és még tanít is. Epen úgy, mint a középiskolában. Itt is hetvenhétféle nélkülözhetetlen, fontos dolgokról hallunk. Ha például tanár akarok lenni a magyar irodalomból, ez csak úgy lehetséges, ha tanulok egy időben finn, ugor, zürjén, és osztják, nyelvet. Am a szomszéd szobában a másik tanár kabard és mandzsu, a harmadikban a hun-skitha elmélet híve. Tehát tanulok kabardul, hunul és skithául, mert ez is szép dolog. De tanulok még logikát, lélektan, történelmet, művelődéstörténelmet, latint, görögöt (ezeket fél-fél évig) külön még négy évig valamely modern nyelvet s mikor mindezt megtanultam, akkor mehetek tanítani. Mikor pedig kinevezésemet megkapom, akkor az első gimnasiunban tanítok pár évig számtant, német nyelvet és mellékesen a magyart.

Valóság tehát azt mutatja, hogy az, amit ma nevelésnek és tanításnak nevesnek, nincs összhangban a tényleges élet követelményeivel.

Kivánjuk tőlünk és mi magunk is kívánjuk, hogy erősek, okosok, egészségesek legyünk, hogy mások hasznára és a magunkéra az életet lehetőleg legjobban élhessük, de senki sem vezet rá az eszközökre, melyekkel ezt elérhetjük és senki sem mondja meg, hogy az élet elérésének lehetőleg legjobb feltételei minő kívánalmaktól függenek. Jellemző tehát a mai nevelési és oktatási rendszerre az, hogy először mindig az életet hangsúlyozza, másodsor pedig, hogy az élet követelményeit még sem veszi figyelembe és állandóan titkolódzik. Megtörténik aztán, hogy az igen értékes elemek nagy hányadai az élet számára elvesznek, korán letörnek, elesüggednek, mert úgy bántak velük, mint az uszómester a tunitványával: belökte a vízbe, de nem mondta meg, hogy a kezek és lábak minő mozgása szükséges ahhoz, hogy a víz felszínén maradjon, ne merüljön el, egy szóval, hogy a hullámok között biztosan uszkálhasson.

Folyt. köv.

Dr. Bányai Elemér.

KÜLFÖLD.

A keletázsiai harctérről naponta olyan eltérő jelentések érkeznek, hogy a való tényállást ezeknek a tudósításoknak alapján nem lehet megállapítani. Tény az, hogy küzdő felek felvonulása fokozott

gyorsasággal történik sőt, a japánok meg is kezdték már a komoly előnyomulást, de nagyobb ütközetre nem kerülhetett a sor mert az oroszok a komoly ütközetet nem merik addig felvenni míg a mozgósított csapatok a harctérre nem érnek. Igen ám, de japánok se ülnek tétlenül s innen-onnan már több mint 200.000 emberrel állnak csatasorban a mandzsuri harctéren. Hadihajók pedig Port-Arthurt az orosz hadállások kulcsát szorongatják s valószínű, hogy a szárazföldi seregek segítségével el is foglalják. Az oroszok ugyan folytonos csatározásokkal zavarni igyekeznek a szárazföldi japán hadsereget az erőd ostromában, úgy látszik azonban nem jó eredménnyel, mert az ostromló japán fő-sereg erősen tartja magát és vas kitartással nyomul előre. A japánok már Koreában is túlsúlyra jutottak s az oroszokat egészen kiszorították onnét. Érdekes az oroszok hivatalos kimutatása a háboruban eddig szenvedett veszteségeikről. E szerint június 8-ig meghalt 1980 ember, megsebesült 2416 és foglyul esett 720. A szárazföldi sebesülések száma tizszer akkora mint a tengeren sebesülteké.

SZERKESZTŐSÉGI ÜZENETEK.

— Régi előfizető. A kaposvári fiu polgári iskola első évfolyamába tavaly 60 tanuló jelentkezett — kik közül 50 a második osztályba léphet. Értésülésünk szerint ez idén is lesz 50—60 tanulója az első osztálynak. Természetes, hogy olyan eredmény után bátran mondhatjuk, hogy közszükséget elégitett ki a »Kaposvári polgári fiuiskola egyesület« ezen iskola alapításával. A tantermeket a város bocsátja rendelkezésre.

Hogy a »hivatalos körök« — értsd tanfelügyelőség, nem jó szemmel néznék az iskolának ilyen nagyarányu szép fejlődését, arról nincs tudomásunk, sőt azt hisszük, hogy ép neki, mint a közoktatási kormány képviselőjének legerélyesebben kell támogatni minden olyan társadalmi mozgalmat, amely hivatva van az oktatásügy fejlesztését előmozdítani, mert az csak nem lehet hiba — ha az államhatalom kötelességének teljesítésében a társadalom által támogatva lesz. Hisz ilyen módon érhető el a legszebb siker.

Felelős szerkesztő:

Szunyog Mihály dr.

Laptulajdonosok és kiadók:

Szalay Károly és Rózsa Ernő dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefon száma 15.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

A KIADÓHIVATALBAN.

BARTA SÁNDOR

polgári és katonai szabó mester

KAPOSVÁR, Erzsébet-ut.

Városház épület

Városház épület.

FÉRFI INGET

A LEGELSŐ HELYEN VÁSÁROLJUNK,
mert csak ott találhatunk kellő biztosítékot a jó minőségre és tökéletes szabásra nézve

VÁRADY BÉLA

őhercegi udvari szállító, férfi fehérnemű és ingkészítő

BUDAPEST, IV., KISHID-U. 9

INGKÉSZITMÉNYEI UTOLÉRHETETLENEK.

Á R A K :

*-os fehér ing K 5.—   ***-os fehér ing K 7.—
-os » » K 6 —   **-os » » K 8.—

Sima mellel, gallér és kézelő nélkül.

Rávarott gallérral és kézelővel minden ing 1 koronával drágább

VISELT INGEK a lehetőséghez képest javíttatnak. Színes ingszövetmintákat kívánatra bérmentve küldök KÜLÖNLEGESSÉG: Noi zephyr-ingblouse mérték szerint. Árjegyzék és divatlap bérmentve.

Különlegességi Áruház.

Ajánlja n a g y választékban tavaszi Blousok, Napernyők, Juponok és mindennemű keztyű különlegesség, raktárát. Külön uri divat osztály. Szabott árak!

Főüzlet:
KAPOSVÁR,
Fő utca 29.

GRUMANN BÉLA

Fióküzlet:
BALATON-
FÜRED.

Készítetek mérték után polgári, papi, diszmagyar és libériákat a legutolsó divat szerint legolcsóbb áráért. Raktáron tartok hazai és angol szöveteket és skót különlegességeket.

Minden időben semmi sem biztosíthatja jobban az egészséget, mint a jó és emésztő-képes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre a mohai

ÁGNES

forrás. A mohai víz, mondhatni, mióta a földből előbukkant, mindjárt ismeretessé lett kiváló gyógyító hatásairól.

A víz olyan mélységből ered, a milyen mélyre a talaj esetleges szennyezettségének fertőző anyagai semmi körülmények között hem juthatnak le, mert 24-féle kitünőbbnél kitünőbb szűrő földréteg állja útjukat, következésképpen tehát a víz

teljesen bacillus-mentes,

azaz a legideálisabban tiszta s így a legegészségesebb ivóvíz. Ennek igazolásául

Sz. 29/1902. M. k. áll. bacteriologiai intézet Budapesten.

Nem kevésbé jellemző a forrás kitűnő tulajdonságai egyikéért a tisztaságára nézve az 1902. febr. 18-án megejtett bacteriologiai vizsgálatról alkotott vélemény, mely szó szerint a következő:

Az előre bocsájtott vizsgálati eredmény tanúsága szerint a mohai ÁGNES-forrás vize bacteriologiai szempontból nagyon tiszta és kifogástalan.

Budapesten, 1902. február 18-án.

Dr. PREISZ HUGÓ s. k.

a. m. kir. bacteriologiai intézet vezetője, ny. r. tanár

Arlapot s prospectust kívánatra bérmentve küld a mohai Ágnes-forrás kezelésége Mohán, Fejérmegye.

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Jónak, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használtakban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruhaheműek mosására, a Schicht által ujjonnan feltalált

mosó kivonat,

„Asszonydicséret”

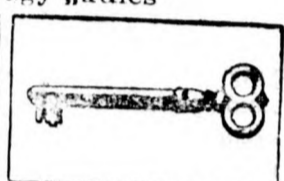
vőjegyel,
a ruha beáztatására.

Előnyök:

1. Az eddig mükséges volt mosási időt a földre csökkenti.
  2. Fáradtságot a negyedére.
  3. A szóda használatát teljesen fölüllegessé teszi.
  4. Minthogy tisztább, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
  5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiről az alant jegyzett czég keszséget vállal.
  6. Rendkívül kiadósága folytán először, minden más mosáskor.
- Néikülözhetetlenül válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.
- Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

Jeggyel

legjobb, leckiadósabb szappan, minden káros alkáli részektől mentes.

..... Mindenütt kapható! .....

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy mind a ruha és szappan a „Schicht” névvel és a fenti vőjegyek egyével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

a legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

1903. IV.—V. kelésű 3 törzs

„ELZA” TYUK

az Elzák a Plymonthok nálam kitenyésztett szubvarietásai

ELADÓ.

Plymonthokra előjegyzést elfogadok. Tenyészdem bármikor megtekinthető.

MEZRIGZKY NÉ,
Békás megyeri tisztviselőtelep
(Pest megye.)

Gazdasági és Ipari Takarékpénztári részvények

ELADÓK.

Értesítést ad a kiadóhivatal.

ÓVÁS

== A magyar gazdaközönség szíves figyelmébe! ==

Sok budapesti ügynök az utóbbi időben oly hirdetésüket tesz közzé a lapokban, amelyben a lehetetlenségig olcsó törlesztéses kölcsönt ígérnek.

Ezen ügynökök ígéretüket sohasem válthatják valóra, mert a hirdetett feltételek merőben ellenkeznek a bankok és takarékpénztárak szabályaival és kamat tételeivel; sőt törvényeinkkel is. Céljuk, hangzatos hirdetésükkel az ügyfelet lépre vinni és huza vona által kényszer helyzetbe hozni, hogy időközben megszerzett, a hirdetettől sokkal drágább kölcsönt kénytelen legyen venni.

Én nem ígérek semmit!

Hanem aki beküldi hozzám a birtokára vonatkozó telekkönyvi kivonatot és kataszteri birtokívet, annak:

1. Megszerzem a kölcsönt 15—75 évi időtartamra a legelőnyösebb módon, minden előzetes költség nélkül 15 nap alatt.
2. Engedélyezés után közlöm a feltételeket és tetszése szerint elfogadhatja, vagy visszautasíthatja azokat anélkül, hogy bármiféle kárpótlást igényelnék fáradozásomért.
3. A kölcsön készpénzben lesz kifizetve és előzetes 1/2 évi felmondással bármikor visszafizethető, de az intézet nem mondhatja fel.
4. Kamattal a tőke is törlesztve van.
5. A megállapított csekély járulék csak a kölcsön folyósításánál fizetendő.

Teljes tisztelettel
SOLTI LAJOS
(volt banktisztviselő)
BANKÜGYNÖKSÉGE
Budapest, VIII., Bezerédi-utca II. sz.
(a Népszínház mellett.)

Alapítva 1896-ban. — Az eddig megszerzett kölcsönök összege több millió korona.

Törlesztéses kölcsönök már 600 koronától kezdve kaphatók, — Vidéki képviselők kerestetnek.

Kéthelyi L. és Társa könyvnyomdája Kaposvár.